Ч. 49 Четвер 4 (16) марта 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

На вчерашнім засіданю сойму підпирав пос. Вахнянин петицию погорільців громади Волиця барилова. По відчитаню спису петиций, котрих наспіло 1.111 звернув маршалок увагу на то, що реґулямін не дозваляє того способу підпираня петиций, як то посли практикують, що говорять широко о петициях. — Ректор університету др. Кадий мотивував своє внесене: Взиває ся правительство, щоби як найскорше установило в школах середних посади шкільних лікарів; щоби для таких лікарів завів окремі іспити кваліфікацийні з деяких предметів, котрі би они викладали в школах середних н. пр. зоольоґія, ботаніка; наконець, щоби тим лікарям було признане таке саме становище урядове, отже така сама ранґа і така сама платня як професорам шкіл середних. — Внесене се передано комісиї шкільній.

Пос. Домбский ставив внесене в справі мелїорацийній. — Пос. Поточек мотивував своє внесене о ухвалене новелї до закона громадского. Єму розходить ся о §. 5 того закона, котрий після его внесеня так має звучати: §. 5. Кожда недвижимість мусить належати до громадскої звязи. Вняті суть: Резиденциї, замки і инші будинки з приналежними городами і парками, призначені на постійний або часовий побут Цїсаря і Найв. Двору. Обшари двірскі належать до громадскої звязи тих сїл і міст, в окрузї котрих знаходять ся. — Закон о обшарах двірских з дня 12 серпня 1886 р. зносить ся. — Відносини громад і обшарів двірских яко одиниць господарских, будуть означені окремим законом. — Внесене се передано комісиї громадскій.

З порядку дневного приступлено до наради над законом будівничим для громад сільских і поменших місточок. При §. 1 (будови або роботи, вимагаючі консенсу) пос. Пашковский ставив поправку, щоби речинець для визначеня розправи будівельної був не 6- лиш 14-дневний. Ухвалено після внесеня комісиї (6-дневний). — При §. 5 звернув правительственний комісар увагу на то, що постанова в тім параґрафі робила би селянам великі трудности, отже домагав ся, щоби усунути постанову, що війт може відмовити консенсу на будову дому занадто віддаленого від головного осідка села, бо такий припис дасть причину до множества рекурсів.

Відтак ухвалено дальші параґрафи аж до §. 18 включно і маршалок закрив засїдане назначаючи слїдуюче на нинї.

Вісти політичні.

На зборах нїмецких послів в Празї предсїдатель зборів пос. Шлезінґер подав до відомости послів, що президент мінїстрів ґр. Тун конферував з ним. Підчас дальшої дебати зазначено, що проґраму правительства, яку подав „Prag. Tagblatt", треба на серіо брати.

Характеристичне, що пише берлиньска „Nat. Ztg." о новій проґрамі правительства і о становищи Нїмців. Згадана ґазета, в дописи з Парижа, відзиває ся так: Видане закона язикового на основі признаня природних округів язикових і потреби фактичних зносин, без взгляду на шовінїстичні пляни Чехів, було би фактом, котрий би значно поліпшив судьбу Нїмців в Чехії. Дуже дивним однакож єсть становище ческих Нїмців, в яке они попали через свою партийну орґанізацию. Хто слухає голосу їх ґазет, мусить погадати, що їм не розходить ся о справу національну, лиш о то, щоби ефектовно повалити правительство, без взгляду на то, що з того вийде.

В угорскім соймі поставив пос. Фр. Майор (з партиї людової) інтерпеляцию до президента мінїстрів, в котрій домагає ся конче вияснення становища Австро-Угорщини в хіньскій справі, бо він єсть тої гадки, що наша монархія неповинна би держати ся здалека, щоби не вийшла так, як на Балканї, де єї торговлю виперла Нїмеччина.

Англійці і Японці хотять конче помогти Італїянцям, щоби они взяли в „посесию" від Хіни залив Санмун і посередничать в тій справі а пос. де Мартіно вислав другу ноту до хіньского правительства, з просьбою, щоби оно приняло першу ноту назад і приступило до переговорів. Хіньске правительство відповіло, що готове приймити першу ноту, але о „посесиї" не хоче говорити.

З Филипинів доносять о новій битві Американців з повстанцями. Американці побили повстанців і заняли їх позиции але мабуть не

Море не прощає.

Скандинавска леґенда.

(З росийского — Григория Мачтета).

(Конець).

V.

Повне судно риби привіз Оляф. Сильно шуміло і колибалось море, глубоко погружалось повне судно, і Оляф не причалив би судна до пристани, коли би не Тронте. Досада брала старшого брата, та що-ж робити, годі було не приняти услуги. Поміг Тронте братови причалити до берега, поміг перенести богату ловлю в шпихлїрі, а за той час Едда приладжувала на палаючім огни рибацку вечерю, сьвіжу рибу. Пє Оляф Норґе чарку за чаркою, шумить єму в голові, очи соловіють а в серци щораз чорнїйші думки. Не спускає він переймаючого погляду з гарного брата, котрий мовчки стоїть перед огнем, не спускає він завистного ока і з Едди.... Реве і стогне розбурхане море, бє ся білою піною о береги, та наводить страх на найвідважнїйше серце, зачинає кипіти люта чорна буря і в груди Оляфа.... Здає ся, він ясно відгадує мисль свого гарного брата і видить, що перед єго сумовитим взором так і меркотить в полумени образ принадної горюючої Едди. Понимає він і несьміливість жінки, чує тихі зітханя горя, ловить ніжні погляди, що перелетно поховзнули в огонь. Випив ще Оляф і від разу схопив погляди залюблених. Зірвав ся блїдий і гнївний, кинув ся на Едду і з цілого розмаху ударив єї тяжкою чарою в голову.... Навіть не крикнула Едда — упала мов пострілена пташка.

Коли Едда прочуняла, сьвітило вже сонце.... Білі горячі промінї грали в чужій хатї, а коло неї сидів Тронте.... В розтворене вікно заглядав корч дикої рожі, а там дальше — тихо меркотїло безмежне сине море. Едда щасливо зітхнула і ніжно спитала:

— Де я: і що тут зайшло?!.... Нїчого не можу собі пригадати....

— Спи і не питай, Еддо, — відповів Тронте, доктор з Тромзе приказав тобі довго в спокою лежати, дорога!

— Я буду спокійна, Тронте, — тільки скажи менї, чи се все не привид сонний.... Розкажи менї: де я, що стало ся з Оляфом, чому я не в домі Оляфа?....

Тронте відвернув голубі очи в сторону синього моря і глухо відповів:

— Гаразд, — я скажу тобі, лиш ти не питай ся вже більше.... Ти у мене, а не в домі Оляфа. В ночи вибухнув пожар. Я ледви вспів спасти тебе з пожару, де погиб пяний брат, — най єму простить Господь: Спи, не лякай ся, — тепер ти Еддо знов свобідна мов птичка....

Солодко зітхнула бідна Едда і легкий сон скоро злетів на ніжні вії.... А може й воздух і дика рожа усипляли Едду, тихо співаючи на лад пісні:

— Еддо.... щаслива Еддо!....

VI.

Давно вже звінчав пастор Едду з Тронте, та Едда жила в правдивім щастю. Старі рани скоро лїчить нове щасте.... Одно тільки непокоїло щасливу Едду: єї гарний Тронте з кождим днем ставав чим раз більше сумовитим.... Тайна грижа спивала з єго лиця здоровий румянець, она затемнювала єго погляд якоюсь тяжкою думкою. Неначе камінь давив єго серце. — Тревожливо слїдила за милим щаслива Едда, але поспитатись не сьміла, бо Тронте не любив допитів. І сина вже привела Едда, гарну здорову дитинку, — але й син не на довго розрадував батька... Чим раз більше сумував Тронте і чим раз більше полохали єго привиди.... По всім усюдам гуторено, що Оляф Норґе ходить невидимою тїнию по сьвіті, а кождої півночи омлїває Тронте з невисказаного страху.

— Еддо, Еддо, чи чуєш Еддо? хтось стогне за порогом!...

— Спи мій милий — шепотом відповідає Едда, — се вітер віє з над моря, не бій ся!...

— Еддо, Еддо, хтось добуває ся до хати. Я чую, як ворушить ся за дверми!

— Спи, не лякай ся! Се ж скробає твій пес, твій вірний сторож. Він пильнує нас.

— А хто-ж то кличе мене, Еддо, хто кличе? чий се голос зве мене: Тронте?

— То моє серце, мій милий! Оно бє ся для тебе. — Тронте... присунь ся, не бій ся!...

Що ночи так кидав ся бідний Тронте, а чим чорнїйша ніч, тим більший єго страх....

. . . .

вділяли більше нічого. Ґен. Отіс заказав вести переговори межи Ішпанцями а повстанцями в справі виданя Ішпаньских повстанців, бо боїть ся, щоби повстанці не дістали окупу і не прийшли до гроший.

Новинки.

Львів дня 15-го марта 1899.

— **Іменованя.** П. Мінїстер рільництва іменував рахункового асистента Дирекциї домен і лісів Едв. Макана рахунковим офіциялом, а калькулянта Казим. Фурого рахунковим практикантом.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтового офіцияла Ів. Вечорка з Бялої до Кракова, а почтового асистента Телеф. Штормкого з Чорткова до Освіцима.

— **Новий уряд почтовий** входить в житє з днем 16-го с. м. в Вишенці, городецкого повіта. Округ доручень того уряду будуть творити громади і обшари двірскі Вальдорф і Вишенка мала з Малатином, Загірянами і Заїздом, громада Вишенка велика та обшари двірскі Майдан і Верешиці.

— **П. Намістник ґр. Лев Пінїньский** звістний вже від давна як великий знаток музики. Особливо над музикою Ваґнера робив студиї і написав о тім предметї кілька цїнних розправ. В понеділок на другий тиждень відбуде ся концерт в театрі ґр. Скарбка у Львові на дохід будови памятника Ад. Мицкевича у Львові. На тім концертї відспіває п. Мишуґа кілька пісень композициї п. Намістника, одну до слів Гайного „На крилах пісні“, а прочі до слів Мицкевича.

— **В Лоєвій,** надвірняньского повіта, відбуло ся дня 11-го с. м. в місцевій церкві торжественне богослуженє за Є. Вел. Цїсаря, устроєне коштом і заходом вислужених вояків, надїлених Монархою ювилейними медалями.

— **Молодїж академичної (рускої) ґімназиї у Львові** устроює своїми силами вечерницї в сали „Народного Дому“ в четвер 16-го с. м. в память XXXVIII-их роковин смерти Тараса Шевченка. Програма богата і різнородна: на початку відчит ученика Г. П. „Шевченко борець за вселюдскі ідеї поступу“; дальше переплїтано співи хору і сольо, декламациї („Вінець на могилу Т. Шевченкови“ В. Шашкевича і „Неофіти“ Шевченка), гра на фортепяні і на флєтї, а закінчить вечерниці промова проф. І. К. — Початок вечерниць о годині 6-ій.

— **Стипендийну запомогу** з фонда Петра Целевича 100 зр. річно, почавши від першого курсу 1898/9 року шкільного, надав управляючий совіт Народного Дому у Львові Ник. Балицкому, ученикови VI. кляси ґімназияльної в Чернівцях, синови завідателя парохиї Вовчинець під Станиславовом.

— **Віче бурмістрів трийцяти міст** відбуло ся у Львові в суботу і в недїлю і по нарадах рішило між иншим: 1) домагати ся законного означеня границь порученого круга дїланя громад і винагороди від держави за поручений круг дїланя, а міскі посли до сойму і до ради державної повинні старати ся о осущене сего рішеня; 2) добивати ся побільшеня числа послів з групи міст; 3) домагати ся зміни закона дорогового, щоби з 10 прц. додатку до податків більше ніж 4 прц. входило до міского дорогового фонду; 4) старати ся о полученє долї міских урядників і їх родин. — До сталої комісиї вибрало віче: презесом дра Дворского з Перемишля, віцепрезесом Бехоньского з Горлиць, секретарем дра Німґіна з Станиславова, дальше дра Фрухтмана зі Стрия, дра Яблоньского з Ряшева, Роґойского з Тарнова і дра Яля з Ярослава.

— **З Турчаньского** пишуть: По усуненю многих перепон заложено з новим роком в Беньові, турчаньского повіта, першу на Підбескиду християньску крамницю з капіталом 625 зр. в. а. З причини непадїйного відмовленя в послїдній хвили обіцяного від давна льокалю на обшарі двірскім, уміщено крамницю тимчасово на приходстві, де она під зарядом і дозором пароха розвиває ся прекрасно. Досить сказати, що в двох перших місяцях уторговано 700 зр. Дотепер провадить крамницю і заступає еї церковний півець за платню 6 зр. місячно. Але здав би ся нам який фаховий крамар з грішми до самостійного заряду або до спілки. Чоловік спосібний і оборотний доказав би чуда.

— **Переміна засуду.** На основі вердикту судиїв присяжних в Станиславові засудив трибунал паробка Гундяка на кару смерти за убитє Вурачука, якого допустив ся за намовою жінки послїдного, що була любовницею Гундяка. Любовницю засудженв на 6 лїт вязниці. Касацийний трибунал змінив той засуд о стілько, що також жінку убитого, Анну Вурачук, засудив на смерть з тим, що перший має бути повішений Гундяк, а відтак Анна Вурачук.

— **Огнї.** Дня 11-го с. м. погорів в Волици кунинськiй коло Маґерова мельник і его спільник. В огни погиб 20-лїтний паробок, а брат его потерпів небезпечні попареня. Причиною пожару була неосторожність.

— **Засоби американьского збіжа.** Після оголошеного власне річника департаменту рільництва Сполучених Держав північної Америки скількість збіжа, що находило ся дня 1-го марта в руках фермерів, виносила 198 міліонів бушлів пшениці, 800.000 бушлів кукурузи і 283 міліонів бушлів вівса. Скількість пшениці призначеної на продаж виносить 82% цїлого збору.

Переписка зі всїми і для всїх.

М. Патрон в Костар.: Вашої пятки не хотїли вже виміняти в касї; сказано, що так вже ушкоджена, що куснї з неї годї вже уважати за части банкнота, за котрі після права могла би ще належати ся заплата. Отже відсилаємо Вам еї назад. — **Ад. Волян. в Горош.** З присланих Вами старих монет нарахували ми 34 мідяних і бронзових а не 36, як Ви написали, а срібних 6, згідно з Вами. Монети ті суть майже без всякої вартости, бо або суть з найновійших часів, або хоч і старші, то такі, котрих єсть всюди повно і все ще знаходять ся цїлими масами; одна навіть не єсть грошева монета — лиш бляшка до граня, уживана колись і до намиста (пацьорок) — єсть то бронзова тоненька бляшка з портретом анґлїйскої королевої Вікториї і роком 1884. Найбільшу вартість мають лиш дві: згадана Вами мідянна заснїчена, монета т. зв. паноньска, за котру збирачі, коли она красна, платять що найбільше по 20 кр., і срібна ческа монета, котрої вартість також дуже мала, бо монета і

Раз они всї троє вертали з Тромзе. Една кормила сина, Тронте кермував вітрилом. Море було тихе і спокійне, на яснім небі горіли золоті зьвізди, а повний місяць розсипав ся золотистим бисером, обливаючи береги моря молочно-білим сьвітлом. Една співала старинну пісню; усе довкола віддихало щастєм, — тілько Тронте був сумний.

— Еддо, Еддо, не співай, моя дорога!... Лїпше би тобі помолитись, моя Еддо.

Застановилась догадлива Една.

— Що-ж тобі грозить, Тронте? чого менї молитись?... Море спокійне і небо звіздисте....

Холодний піт облив чоло Тронте.

— Нинї як раз річниця смерти Оляфа... Дивись моя Еддо: вітер змагаєсь, а там, з далека наближаєсь чорна туча....

І лиш се договорив Тронте, — стрепенулось тихе море, застогнало.... Насунулись чорні хмари, закриваючи і зьвізди і місяць, а море вкрилось білою піною, грізно розбурхалось і завило в запавшій мраці.... В страху прошептала Една сьвяту молитву, — але чує скрізь шепіт, як реве буря одно слово: убийник, убийник!... „Хто-ж се убийник?“ — питає Една, пригортаючи до грудий маленьку дитину і нараз чує голос Оляфа:

— Брат мій Тронте, убийник!... Він ударив ножем мене в серце, закопав під берегом моря, а дім спалив огнем!...

Не вірять бідна Една — то брехня: еї Тронте не убийник!... Се-ж тілько так причуває ся, а страх наносить такі брехливі пісні.... І она пристрастно молить свого любого мужа, закритого мракою.

— Кермуй-же мій Тронте, кермуй сьмілїйше! Буря вивертає наше судно! Сьмілїйше, мій любий, зглянь ся на нашого сина.

— Нема для нас ратунку, Еддо, — понуро відповідає Тронте, — ні для мене, ні для тебе, ні для нашого сина.... Мій брат Оляф підпливає до нас, море вирвало его з могили. Покляв ся він, умираючи, що море пімстить ся на убийнику, а море нїколи не прощає.... Чуєш, оно не прощає!... Дивись: Оляф там! прямо перед нами на кермі, покритій білою піною....

— О, Тронте, Тронте! ти муж мій, і отець нашому синови, ратуй нас!... благала бідна Една в смертельнім страху і кинулась до мужа.

— Я ні муж, ні отець, я, моя Еддо, — відповідає Тронте, — я убийник.... Дивись, місяць виглянув з-за хмар, бачиш синї мертві руки, простягнені до судна, бачиш ті страшні мертві очи?!

І випустив Тронте в невисказанім страху вітрило.

На другий день по нічній бурі рибаки найшли розбите судно, а опісля тихе море принесло над берег чотири трупи.... Тронте обіймав напів зігнилий труп убитого брата, — Една пригортала сина....

СЕЛЯНЬСКЕ ВОРОГОВАНЄ.

(З ішпаньского — Емілїї Пардо-Базан.)

То було в лїті, в часї, як колосє жовтіє, коли почала ся незгода між Амброзіом Лебріня і Гуаном Рапозо.

Цїлий липень падали безнастанно дощі; аж з початком серпня небо виноходило ся і настала спека, та суха, паляча спека, при котрій збіже в кількох днях доспіває. „Тепер треба жати“ — говорили селяни — „прийшла пора“. Рапозо просив сусїда Лебріню, аби ему поміг при жниві, а та просьба була рівночасно мовчаливою умовою, що й Рапозо зі своєї сторони поможе пізнїйше Лебріні, бо такий вже звичай у наших селян.

Але коли прийшло у Лебріні до жнив, Рапозо не явив ся. Вимавляв ся недугою, дїтий, пильними роботами, словом крутив на всїлякі способи, аби лиш не помагати сусїдови. Лебріню, котрого то поступованє обурювало, сильно перемовив ся відтак з Рапозом, коли в слїдуючої недїлї стрітили ся при входї до церкви. По полудни того самого дня зійшов ся Андрес, найстарший син Лебріні на музиках з Чінтом, найстаршим сином Рапоза. Они дивили ся на себе, як то кажуть, вовком, але на тім скінчило ся сим разом.

Родини Лебрінів і Рапозих жили в двох притикаючих до себе нових домах, які велїв побудувати місцевий дїдич для обох досить заможних чиншівників. Кождої недїлї вечером, коли мужчини невдоволені та воркотячи снували ся по хатї, сїдали жінки на деревляних стїльцях перед дверми та любували ся сьвіжим вечірним воздухом. Але нинї замість розмавляти з собою, посїдали так далеко від себе, як лиш на то позваляли вузкі подвіря. Стара Рапозо і еї дочка Юлїя, обі знані з свого їдкого язика, взяли свої тамбурини і почали співати насьмішливі пісні на сусїдів: що у Лебрінів хлопи як баби, а баби вдали ся в хлопів та ходять з вусами. Тут треба замітити, що Лебріні дістали то прізвище задля вродженої їм лагідности і боязливости [1]) та що дочка Авра, двайцятьпятьлїтна дївка, мала на губі чорний зарість. Авра не уміла насьмішливих пісень, але відповіла на глумливий спів кількома різкими словами лайки. Коли еї отець почув сварню, велїв їй мовчати і іти до хати, куди провели еї Рапози насьмішками.

Кілька днів пізнїйше, коли Чінто Рапозо йшов до лїса, аби нарізати обручів, переходив попри Авру Лебріню, що пасла корову на облозї. Хоч опалена від сонця, костиста і з малим заростом на губі, була Авра не бридка і хлопцеви прийшло до голови подрочити ся з нею, не так для еї принади, як радше тому, що она називала ся Лебріня. Але то не вий-

[1]) „Лебріня“ — значить самиця заяця.

не рідка і дуже стерта, так, що ледви ще можна пізнати, що то ческа. Напишіть як їх Вам відослати назад. Шкода такого видатку. Ви вже заплатили за порто 27 кр., ми додали 4 кр. а тепер прийдесь знов тілько заплатити. Тимчасом всї монети разом ледви тілько варті, що оплата за них. — **Ф. Б. Щіт.**: Добре, що Ви запитали о раду. Не шукайте собі клопоту і не купуйте. Коли вже конче хочете купити, то купіть або за готівку а й на рати в якім львівскім банку, н. пр. у Августа Шеленберґа. А коли би Ви схотїли послухати нашої ради, то таки зовсім не купуйте ніяких льосів, а за то ліпше відкладайте кілько можете що тиждня, що місяця, і несіть до почтової каси ощадности. От, дивіть ся, і ми і богато нам подібних людий, хоч і могли би купити собі такі льоси відразу за готівку, і тішити ся тим, що виграємо, а мимо того не купуємо, не спускаємо ся на сліпе щасте. — Вже з того видите, що то якесь обманьство, коли в листї сказано, що проспектів не вільно продавати. Ну певно, що не вільно, бо проспекти, то анї не льос, анї ніякий цінний папір; єго ніхто анї не продає, анї не купує. Проспект то лиш оповістка, оголошенє, котре хтось розсилає комусь, щоби той роздивив ся в нім, в який спосіб веде ся якесь предприємство, от так н. пр. як би ми Вам прислали проспект, що будемо з новим роком видавати таку а таку ґазету, такого а такого змісту і по такій а такій ціні пренумерацийній. — **Александер П. у Львові**: Тепер єсть розписаний конкурс на безплатні, стипендийні місця при всїляких войскових школах, але анї одно опорожнене місце не єсть таке, о котре би Ви могли компетувати. Місця ті суть або для синів офіцирских або взагалї дїтий осіб войскових, свояків фундаторів, або таких що родили ся на Мораві, і бігарскім комітатї, в громадї Моголь на Угорщинї і т. п. Вже незадовго будуть оголошені конкурси на опорожнені зовсїм безплатні, або до половини платні ераріяльні місця при всїляких войскових школах. Коли хочете наперед поінформувати ся, чи і яка школа войскова була би для Вас відповідна і Ви могли би бодай мати надію бути принятим до неї, то випишіть собі з книгарні у Відни L. W. Seidel u. Sohn, Hof-Buchhandlung in Wien всї дотичні приписи Vorschrift über die Aufnahme von Aspiranten in die k. u. k. Militär-Erziehungs- und Bildungs-Anstalten, а опісля, коли буде розписаний конкурс то і один примірник конкурсу тої школи, котру собі виберете. — **П. Ш. Білоберезка**: О припущенє до іспиту з рахунковости треба подавати ся до Комісиї екзамінацийної з рахунковости державної при ц. к. Намістництві. Може бути, що Вас припустять до іспиту, хоч не маєте скінченої низшої ґімназиї а то длятого, що потребуєте того іспиту яко секретар громадский. Але то в поданю мусите виразно зазначити. Чи так комісия ухвалить або нї, сего очевидно не можемо сказати наперед, але по всїй імовірности будете припущені. Скрипти Черного вистануть вповнї, але добре би було, як би Ви ще й які инші дїла о рахунковости могли прочитати і старали ся пізнати добре рахунковість купецку. Доси викладів на унїверситетї нема. Добре би було, як би Ви приїхали до Львова на один тиждень, два наперед і взяли собі когось, що Вас би ще підучив. Подане вносить ся на стемпли 50 кр. Перед приступленєм до іспиту треба зложити таксу 10 зр. Отже учіть ся, а відтак подавайте ся; в поданю скажіть лиш, що Ви учили ся приватно з тих а тих скриптів, крім того читали ще то а то дїло рахункове і потребуєте іспиту з рахунковости яко секретар і скінчили ту а ту клясу. — **Ром. Кульч. в Пл.**: Ну, як би той „вічний жид“ був де в Европі, то єго би вже давно були записали коли не до ополченців, то бодай були би єму казали предложити фасию і наложили податок. А вже на всякий случай мусїв би він був десь замельдувати ся в поліциї, бо яко бездомного волоцюгу були би єго замкнули до арешту і він би там може вже був згинув. Істория про вічного жида єсть бачите леґенда (побожне оповіданє), котрої початку годї відшукати. Оно мабуть опирає ся на словах Ісуса Христа сказаних після апостола сьв. Іоана до ап. сьв. Петра; бесїда пішла про то, хто зрадить Ісуса Христа, а Ісус Христос відповів: „Коли схочу щоб він пробував, доки прийду, що тобі до того?“... Перший раз, о скілько то можна дослїдити, розийшла ся леґенда про вічного жида в 13-ім столїтю. Тодї говорено, що той жид жиє у Вірменії і вихрещений (!) називає ся Йосиф, але то не жид з жидів лиш Пилатів слуга Картафільос, що вдарив Христа в лице і тепер покутує за то. В Італії була в тім самім часї повірка, що той вічний жид називає ся Іоан Бутадіо (Buttadio), котрий штуркав Христа, коли той ішов з хрестом, а Христос відвернув ся до него і сказав: „Будеш ждати на мене, аж знову прийду“. Але ось бачите, як то легко темний нарід у все повірить: нікому й на гадку не прийшло, як міг жид та ще й перед 1300 лїтами називати ся по італїяньски Бутадіо (butttare — значить „бити, штуркати“, а Dio — Бог). У декотрих народів той вічний жид і до нинї називає ся длятого Бутадіо, Будедео, Бедеус. Опісля в 17-ім столїтю пішла була знов чутка про того жида, а то мабуть для того, що якийсь „промисловець“, котрий спекулював на людску темноту і глупоту, видав книжочку про вічного жида, котрого вже назвав Агасверус (старе імя перского короля Ксеркcеса) та розповів в нїй, що то був якийсь швець, на котрого хатї Христос хотів сперти хрест. Від сеї пори (около 1602 р.) став вічний жид, але друкований таки вже направду ходити, а всїлякі „спекулянти“ не дають забути про него. Вічний жид став ся в прочім предметом всїляких поетичних творів. — В пятьдесяти роках був в Коломиї жид несповна розуму, котрий в зимі майже голий і босий ходив по снїгу, а люди, не знати чому, стали вірити в то, що то він той „вічний жид“. В Коломийщинї длятого жиє чутка про вічного жида живійше, як де небудь інде в Галичинї. Се мабуть піддало якомусь промисловому спекулянтови не дати загинути вічному жидови і скористати з повірки. Ту повірку піддержують отже ті щораз на ново видавані книжочки про вічного жида. Звідки автор тої книжочки знає, що вічний жид був у Львові в 1691 р. — того ми не можемо вгадати. Може бути, що вічний жид зложив авторови свою карту мельдункову. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

шло єму на добре, бо женщини в Ґаліциї [2]), привиклі до тяжкої працї, мають тілько сили що й мужчини, а часом навіть і більше. Авра кинула ся на Чінта, вхопила єго своїми сильними руками і повалила на землю а відтак ударила єго кісятем. Чінто Рапозо аж пінив ся з лютости, що єго поборола дївчина і пімстив ся в підлий спосіб. Іменно скористав з хвилї, коли Авра не уважала і всунув їй руку в рот та роздер уста. Зачудованє і біль обезсилили Авру на хвилю, а за той час Чінто утїк.

Цїлий день плакала дївчина з розпуки, бо бояла ся, що рана опоганить еї. Ледачі Рапози насьміваnи ся немилосердно над Аврою і прозвали еї кривопискою. Авра воркотїла, що як перестануть мужчини воювати, то прийдуть на чергу женщини, а тодї покаже ся, що они годні вдїяти.

Андрес Лебріня слухав сестри блїдий від гнїву, але не сказав нї слова. Таке мовчанє у спокійних і згідливих людий не віщує нїчого доброго. Мимо того минув тиждень і нїчого замітного не стало ся. Рана Аври почала гоїти ся, а Рапози висьмівали родину Лебрінїх дальше, навіть прилюдно. В торговий день повіз Чінто Рапозо візком капусту до міста на продаж. Було вже темно, коли він трохи підохочений вертав домів. Увійшовши в глубокий, вузкий вивіз, почув, що хтось сильно ударив єго з заду в голову раз і другий і він упав заголомшений на землю. Відтак здавало ся єму, немов би щось тяжкого — як гвоздями підбиті чоботи — танцювало по єго грудях.

Коли таке лучить ся на селї, то нїхто не дає о тім знати до суду. Наш селянин процесує ся о кождий клаптик землї, о кожде дерево, або пригорщу каштанів, бо на єго гадку закон має боронити права власности, але особиста безпечність єсть річию кождого поодинокого чоловіка. В селї повно таких, що часом добре когось побили, але нїкому не приходить на гадку позивати їх до суду, та іти в такій справі о пораду до адвоката.

Ще заки Чінто Рапозо підняв ся з постели, бо по тих побоях утратив не мало крови, присягли собі оба єго молодші братя, Роман і Дуардос, що пімстять ся за него. Андрес Лебріня з своєї сторони старав скривати ся, але робітник мусить мимо волї іти до своєї роботи, і нещасте хотїло, що єго покликали до будови дороги, при котрій мали працювати і Рапози. Они чатували на свого ворога, як стрілець на дичину і скористали зараз з першої суперечки між робітниками, аби кинути Андреса на купу каміня і на місци єго убили. Справа прийшла перед суд; але не було доказів: в таких случаях нїхто нїчого не знає і нїчого не бачив. Сьвященик відправив службу Божу за помершого і на кладовищи було о один хрест більше.

То нещасте цїлком пригнобило Лебрінів. Они з природи були спокійні люди і лиш ті вічні насьмішки і глузованя так були озлобили Андреса. І Рапози нобачили, що коли вже один чоловік погиб задля марницї, то буде досить дальших глузовань, і перестали переслїдувати сусїдів.

Однако одна особа не забула о помершім, а то була Авра, що мала в собі мужеске завзяте за всїх мужчин з цїлої родини. Одїта в жалобу і охрипла від вічного плачу, кидала на Рапозів ненавистні погляди. І на друге лїто, коли випав такий урожай, якого не затямили люди, і коли вже всьо збіже було звезене, вибух несподївано, незнати відки і як, огонь в стодолї Рапоза і так скоро ширив ся, що погоріли і стайнї і хата. Рапози, що спали твердим сном, ледве з житем утекли; але одного з них, Романа, котрого уважано за головного виновника Андресової смерти, найдено на пожарищи спаленого на вуголь, і нїхто не міг зрозуміти, як то стало ся, що такий жвавий хлопець не міг уратувати ся.

А всьо то стало ся задля того, що Рапози не хотїли помогти Лебріням при жнивах.

---

[2]) Ґаліция — іспаньска провінция на північ від Портуґалії, над Атлянтийским океаном.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 15 марта. Крім ческого сойму зібрали ся вчера на нараду ще й сойми країньский, каринтский, стирийский, форарльберґский і шлеский.

Прага 15 марта. В ческім соймі має бути поставлена інтерпеляция в справі нових проектів язикових ґр. Туна.

Берлин 15 марта. Парлямент відкинув предложеня войскові 209 голосами против 141. Відкинено також і реферат комісиї войскової.

Париж 15 марта. Трибунал касацийний постановив зажадати від міністра війни виданя тайних документів в справі Драйфуса.

Рим 15 марта. Стан здоровля Папи єсть вповнї вдоволяючий.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).